

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Janusz Kaspryszyn (spr.)
Sędzia SA:	Dariusz Kłodnicki
Sędzia SA:	Sławomir Jurkowicz

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2013 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z wniosku uprawnionego: **R. S.**

z udziałem obowiązanych: **1. (...) sp. z o.o. we W.,**

2. (...) sp. z o.o. we W.

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia obowiązanego (...) sp. z o.o. we W.

na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 19 listopada 2012 r., sygn. akt X GCo 170/12

p o s t a n a w i a: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy we Wrocławiu w punkcie I zabezpieczył roszczenie uprawnionego o ustalenie nieważności umowy

o uznaniu długu z dnia 10 września 2012 r. zawartej pomiędzy obowiązanymi oraz oświadczenia o poddaniu się egzekucji z dnia 10 września 2012 r. obowiązanej

(...) Sp. z o.o. przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego z wniosku (...)Sp. z o.o. z siedzibą we W. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) M. S. (sygn. akt KM3091/12); w punkcie II wyznaczył uprawnionemu termin dwóch tygodni na wytoczenie powództwa o ustalenie nieważności umowy o uznaniu długu i oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

Obowiązany (...) sp. z o.o. we W. zażaleniem zaskarżył powyższe orzeczenie w całości i wniósł o uchylenie postanowienia oraz zasądzenie od uprawnionego na rzecz obowiązanego kosztów postępowania zażaleniowego.

Obowiązany zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść postanowienia, a to art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji udzielenie zabezpieczenia. W odpowiedzi na zażalenie uprawniony wniósł o oddalenie zażalenia i o zasądzenie od obowiązanego na rzecz uprawnionego kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie było nieuzasadnione.

Na wstępie wskazać należy, iż na gruncie przepisów zawartych w art. 730 i nast. k.p.c., celem udzielenia zabezpieczenia jest zwiększenie skuteczności postępowania cywilnego przez zapewnienie, że mimo upływu czasu koniecznego dla rozstrzygnięcia sprawy możliwe będzie osiągnięcie zamierzonych przez stronę celów tego postępowania. W tym też szeroko pojmowanym zakresie dokonywać należy oceny łącznego zaistnienia przesłanek określonych w art. 730¹ § 1 k.p.c., a warunkujących udzielenie zabezpieczenia w postaci uprawdopodobnienia roszczenia i interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia, zdefiniowanego w § 2 cytowanego przepisu. Przy czym art. 730¹ § 1 k.p.c. nie nakłada na stronę obowiązku udowodnienia dochodzonego roszczenia, czy też jego uprawdopodobnienia w stopniu graniczącym z pewnością, a wymaga jedynie by prima facie występowała szansa na jego istnienie.

Uprawniony (powołując się na swój status wspólnika większościowego obowiązanego ad. 2 - spółki (...) sp. z o.o. i członka zarządu tej spółki) wskazał we wniosku, że zamierza wnieść pozew o ustalenie nieważności umowy uznania długu zawartej przez spółkę (...) sp. z o.o. (obowiązanego ad. 2) na rzecz (...) sp. z o.o. (obowiązanego ad. 1).

W ocenie uprawnionego czynności te zostały podjęte w celu przejęcia kontroli w spółce (...) sp. z o.o. i odsunięcia uprawnionego od prawa kontroli w ramach zgromadzenia wspólników (...) sp. z o.o. działalności

(...) sp. z o.o. (...) podniósł się również, że kwestionowana przez niego umowa i oświadczenie były wynikiem działania dwóch członków zarządu spółki

(...) sp. z o.o., którzy desygnowani byli przez wspólnika mniejszościowego (...) sp. z o.o. (obowiązany ad. 1).

Uprawniony powołał się na umowę inwestycyjną oraz umowę spółki (...) sp. z o.o. (k. 4), lecz umów tych nie złożył, co nie pozwoliło na ocenę, jaki był faktyczny cel tych umów. Rozstrzygnięcie wniosku, a w dalszej kolejności zażalenia, nastąpiło zatem z pominięciem okoliczności dotyczących ich treści, zwłaszcza że również obowiązany (...) sp. z o.o. wraz

z zażaleniem nie złożył odpisów tych dokumentów i nie wywodził z nich szczególnych własnych uprawnień.

Na obecnym etapie sprawy nie została poddana weryfikacji treść

umowy uznania długu przez spółkę (...) sp. z o.o. z dnia

10 września 2012 r., którą kwestionuje uprawniony, i o stwierdzenie nieważności której zamierza wnieść pozew (podając, że umowy tej nie zna, a jedynie wie o niej

z oświadczenia o poddaniu się egzekucji). Mimo twierdzeń i zarzutów wniosku obowiązany wraz z zażaleniem odpisu tej umowy nie złożył (choć została zawarta na jego rzecz, a więc powinna być w jego posiadaniu). Nie przedstawił także żadnych bliższych okoliczności dotyczących zawarcia tej umowy i wiarytelności, jakiej umowa uznania długu dotyczyła, odnosząc się jedynie do kwestii, czy wiarytelność istniała oraz czy umowie tej można przypisać charakter pozorności skoro została -

w imieniu (...) sp. z o.o. - zawarta przez uprawnionych, zgodnie z reprezentacją spółki, członków zarządu. Obowiązany podniósł, że wiarytelność objęta umową istniała i była wymagalna. Jednakże tych zarzutów nie potwierdził dokumentami, co byłoby uzasadnione wobec stanowiska uprawnionego, że nie zna umowy uznania długu. Jednocześnie istotne dla sprawy było nie to, czy (...) sp. z o.o. posiadało wiarytelność w stosunku do (...) sp. z o.o., ale w jakim celu (...) sp. z o.o.

z (...) sp. z o.o. zawarły umowę uznania długu oraz złożono oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Istotne jest, czy nastąpiło to w celu odzyskania należności przez (...) sp. z o.o., czy też w celu osiągnięcia innych skutków prawnych i pod pozorem uznania długu w celu odzyskania wiarytelności strony umowy zamierzały osiągnąć inny skutek (wiadomy stronom tych czynności), a według wnioskodawcy sprowadzający się do doprowadzenia do sprzedaży udziałów (...) sp. z o.o. w spółce (...) sp. z o.o.

Uprawniony jest większościovym wspólnikiem (...)

sp. z o.o. (77% udziałów, k. 37, 77-78) i członkiem trzyosobowego zarządu

tej spółki, w której obowiązuje reprezentacja dwuosobowa (k. 78-79). We wniosku

o zabezpieczenie powołał się na to, że pozostali dwaj członkowie zarządu (...) sp. z o.o. (desygnowani przez wspólnika mniejszościovego (...) sp. z o.o. - obowiązanego) zawarli w imieniu spółki (...) sp. z o.o. umowę uznania długu (na rzecz mniejszościovego wspólnika (...) sp. z o.o.) oraz złożyli oświadczenie o poddaniu się egzekucji

(k. 14-16) co do uznanej kwoty długu (na rzecz (...) sp. z o.o.). Te czynności doprowadziły do wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko spółce (...) sp. z o.o. (w której uprawniony jest wspólnikiem większościovym). Egzekucja została skierowana do jednego składnika spółki

(...) sp. z o.o., tj. udziałów w spółce (...) Sp. z o.o. (k. 17), które są zasadniczymi aktywami (...) sp. z o.o. (posiada 70 udziałów tej spółki, k. 20). Na obecnym etapie sprawy uprawniony uprawdopodobnił zatem, że umowa uznania długu oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji mogły zostać wykorzystane w celu doprowadzenia do zbycia udziałów w spółce

(...) sp. z o.o., a więc nie można wykluczyć, że wskazane czynności mogły mieć charakter pozorny, mogły być ex lege nieważne.

Uprawniony powołał się na to, że spółka (...) sp. z o.o. prowadzi rzeczywistą działalność gospodarczą, podczas gdy (...) sp. z o.o. jest platformą współdziałania między uprawnionym a funduszem inwestycyjnym.

Należało podzielić stanowisko wnioskodawcy, że w efekcie podjętych czynności (umowy uznania długu i oświadczenia spółki (...))

sp. z o.o. o poddaniu się egzekucji na rzecz (...) sp. z o.o.) w imieniu spółki (...) sp. z o.o. przez pozostałych członków zarządu, prawa korporacyjne uprawnionego, wynikające z jego statusu wspólnika większościovego w spółce (...) sp. z o.o. mogą zostać w istotny sposób naruszone.

Ocena taka jest uzasadniona tym bardziej, że już wcześniej (...) sp. z o.o. podejmowała próby przejęcia kontroli nad spółką (...) sp. z o.o., na co Sąd Okręgowy wskazał w uzasadnieniu postanowienia, a czego obowiązany (...) sp. z o.o. nie zakwestionował we wniesionym zażaleniu.

Okoliczności podniesione powyżej pozwalają na wniosek, że uprawniony uprawdopodobnił interes prawny we wniesieniu powództwa o ustalenie nieważności spornej umowy uznania długu i oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

Sąd Apelacyjny odnosząc się do wyводу Sądu Okręgowego w zakresie

art. 208 k.s.h. zwraca uwagę na kwestię rozróżnienia kwestii prowadzenia spraw spółki i jej reprezentowania, chociaż same okoliczności podjęcia decyzji przez zarząd mogą mieć wpływ na ocenę czynności dokonywanej przez podmiot.

Jak wynika z zażalenia obowiązanego (...) sp. z o.o., był on przeświadczony, że udziały w (...) sp. z o.o. są jedynym składnikiem majątku spółki (...) sp. z o.o., z którego obowiązany (...)

sp. z o.o. może się realnie zaspokoić (k. 95). Takie stanowisko, na które powołuje się sam obowiązany, w kontekście całokształtu sprawy, uwzględniając powiązania kapitałowe i osobowe spółek, pozwala przyjąć, że celem skierowania sprawy

do postępowania egzekucyjnego przez (...) sp. z o.o. było właśnie przeprowadzenie egzekucji z udziałów w spółce (...) sp. z o.o.

Z tych względów należało ocenić, że uprawniony uprawdopodobnił przesłanki udzielenia zabezpieczenia, a w konsekwencji brak było podstaw do zmiany czy też uchylecia wydanego postanowienia.

Zakresem zaskarżenia obowiązany objął całe postanowienie, a więc również punkt II, który znajduje uzasadnienie w art. 733 k.p.c., który stanowi, że w przypadku udzielenia zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania Sąd wyznacza termin,

w którym pismo wszczynające postępowanie powinno być złożone. Termin ten nie może przekraczać dwóch tygodni, a taki termin został wyznaczony w zaskarżonym punkcie II postanowienia, co wskazuje na prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego także w tym zakresie.

Niniejsze postanowienie nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie, w rozumieniu art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c., który stanowi, że Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Rozstrzygnięcie o kosztach następuje dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (za niedopuszczalne uważa się orzekanie o kosztach procesu wcześniej), ponieważ rozstrzygnięcie o kosztach ma charakter akcesoryjny w stosunku do głównego przedmiotu postępowania (Komentarz do art.108 kodeksu postępowania cywilnego, J. Bodio, T. Demendecki, A. Jakubecki, O. Marcewicz, P. Telenga, M. P. Wójcik, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Oficyna, 2008, wyd. III.). Orzeczeniami kończącymi postępowanie w sprawie są wyroki, wyroki zaoczne, nakazy zapłaty oraz postanowienia co do istoty sprawy wydawane w postępowaniu nieprocesowym, a także niektóre postanowienia formalne. Zgodnie z utrwalonym już w judykaturze poglądem, stwierdzić należy, że postanowieniem formalnym kończącym postępowanie w sprawie jest orzeczenie, które przez uprawomocnienie się trwale zamyka drogę do rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty w danej instancji (uchwała SN z dnia 24 listopada 1998 r., III CZP 44/98, uchwała SN z dnia 31 maja 2000 r., III CZP 1/00, i uchwała SN z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, postanowienie SN z dnia 13 stycznia 2006 r., II CNP 31/05). Oznacza to, że pojęcie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, obejmuje tylko orzeczenia kończące postępowanie jako całość poddaną pod osąd (postanowienie SN z dnia 14 listopada 1996 r., I CKN 7/96). Mając to wszystko na uwadze, należy a contrario wywieść wniosek, że postanowieniami takimi nie są orzeczenia mające za przedmiot kwestie wpaddingowe, tj. kończące postępowania pomocnicze lub zamykające fragment bądź pewną fazę postępowania. Z tego też względu orzekanie o kosztach przy okazji niniejszego orzeczenia byłoby przedwczesne w świetle art. 108 k.p.c.

Z powyżej przytoczonych względów Sąd Apelacyjny - na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. - oddalił zażalenie.

MR-K